

ΘΕΟΛΟΓΙΑ

ΤΡΙΜΗΝΟΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΜΟΣ Μ'

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1969

ΤΕΥΧΗ Α' - Δ' *

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ἡ παρελθοῦσα ἀπὸ τῆς κοιμήσεως τοῦ ἐν μακαριστοῖς Ἀρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου τριακονταετία ἀπέδειξεν ὅ,τι ἤδη καὶ ζῶντος αὐτοῦ ἦτο ἐμφανές: δηλαδή, ὅτι μορφαὶ ὡς ἡ ἰδική του εἶναι ἐκ τῶν σπανίως ἀναφαινομένων ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας. Ἐν τῷ προσώπῳ του συνεδνάζοντο ιδιότητες, ἐκάστη τῶν ὁποίων ἐὰν ὑποτεθῆ ὅτι αὐτὴ καὶ μόνη θὰ ἐκόσμιεν ἕνα ἄτομον, θὰ ἦτο ἀρκετή, ἵνα τὸ ἀναδείξῃ εἰς ἐξαιρετον προσωπικότητα. Πολλῶ μᾶλλον, ὅταν πολλαὶ ἐκ τῶν ιδιοτήτων αὐτῶν συννεοῦνται καὶ συνυπάρχουν εἰς ἕν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον.

Ὁ Δοτῆρ τῶν ἀγαθῶν τὸν εἶχε προικίσει μὲ συνδυασμοὺς ἀρετῶν σπανιωτάτων. Οὕτω, συνεδύαζεν ἀκεραιότητα μὲ παροιμιώδη πραότητα. Στοργικότητα ἐξαιρετον μὲ ἀκαμψίαν σπανίαν. Ἠρεμίαν ὀλύμπιον μὲ ἐνθουσιασμόν νεανικόν. Ἀπλότητα ἄνευ προηγούμενον μὲ μεγαλειώδη ἱεροπρέπειαν. Ἐπιβολὴν ἀβλαστον μὲ ταπεινοφροσύνην ἀγίαν.

Ὡς Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, παρὰ τὰ ὑπὸ τῶν τότε ἐποφθαλμιόντων τὸν θρόνον του ὑποτονθορζόμενα, ἐδικαιώθη ἐκ τῶν ὑστέρων, ἀποδειχθέντος ὅτι κατώρθωσε διὰ τῆς δεξιᾶς του οἰακοστροφίας καὶ τῆς ὑποδειγματικῆς του συνέσεως, νὰ παραδώσῃ τὸ σκάφος τῆς Ἐκκλησίας εἰς τοὺς διαδεχθέντας αὐτὸν σῶον καὶ ἀλώβητον, διαπεράσας αὐτὸ ἐν μέσῳ πλείστων ἐπικινδύνων σκοπέλων καὶ τρομακτικῶν θυελλῶν. Ὡς Ἀρχιεπίσκοπος, ἔταμε νέας γραμμὰς ἐν τῇ διακονίᾳ τῆς Ἐκκλησίας. Ἀντιμετώπισε μετὰ πραότητος μὲν, ἀλλ' ἀπολύτως ἀποτελεσματικῶς λυσσώδεις ἀντιπάλους καὶ ἀδιστάκτους ἀνταγωνι-

* Ἐκδίδεται ἀπ' εὐθείας ὀλόκληρος ὁ Μ' τόμος ἀφιερωμένος εἰς τὸν αἰδίδιμον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Χρυσοστόμον Α' Παπαδόπουλον, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἑκατονταετίας ἀπὸ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ.

στάς. Πολλάκις ἐδέησε νὰ ὀρθώσῃ τὸ ἀνάστημά του ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν ἀρχόντων ἐκείνων, οἱ ὅποιοι κατὰ τρόπον ἀνεπίτρεπτον ἠθέλησαν νὰ ἐπέμβουν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἐκκλησίας. Διὰ τοῦ προσωπικοῦ του δὲ κύρους συνέβαλε μεγάλως εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ γοήτρου τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία παρασυρθεῖσα προηγουμένως εἶχεν ἐμπλακῆ εἰς πολιτικὰς διαμάχας, ξένας πρὸς τὸν θεῖον καὶ ὑψηλὸν προορισμὸν της.

Ὡς ἐπιστήμων καὶ συγγραφεύς, ὑπῆρξεν ἀπαράμιλλος, δυνάμενος νὰ συγκαταλεχθῆ μεταξὺ τῶν ἐξοχωτέρων ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων ὅλων τῶν αἰώνων. Περίπου μόλις τεσσαρακονταπενταετῆς εἶχεν ἤδη τοιαύτην καὶ τοσαύτην συγγραφικὴν παραγωγὴν, ὥστε ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, προτοῦ οὗτος συναριθμηθῆ μεταξὺ τῶν ἐπιλέκτων καθηγητῶν αὐτῆς, νὰ τὸν ἀνακηρύξῃ ἐπίτιμον αὐτῆς διδάκτορα. Τὰ συγγράμματά του καὶ μόνον ἐπαρκοῦν, ἵνα καταρτίσουν οὐχὶ εὐκαταφρόνητον βιβλιοθήκην, μόνον δὲ οἱ τίτλοι τῶν πεντακοσίων περίπου ἐπιστημονικῶν καὶ ἄλλων ἐργασιῶν του, χωρὶς εἰς ταύτας νὰ συμπεριλαμβάνωνται τὰ ἀναρίθμητα ἐποικοδομητικὰ ἢ ἐπίκαιρα ἄρθρα του, ἀπαρτίζονν δλόκληρον βιβλίον.

Τὴν κοίμησιν τοῦ ὄντως ἀειμνήστου Ἱεράρχου ἐθρήνησε τότε δλόκληρος ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἡ ὁποία ἐστερήθη ἐνὸς ἐκ τῶν πολυτιμοτέρων σεμνωμάτων αὐτῆς. Σήμερον, ἐπὶ τῇ τριακονταετηρίδι ἀπὸ τῆς εἰς Κύριον ἐκδημίας αὐτοῦ, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος σεμνύνεται, διότι ὁ Θεὸς τὴν ἠξίωσεν, ὥστε νὰ συγκαταλέγῃ μεταξὺ τῶν Προκαθημένων αὐτῆς μορφὴν οἷα ὑπῆρξεν ὁ αἰδίου μνήμης Χρυσόστομος Παπαδόπουλος.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ